

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov

31.05.2023 |

Metodické vysvetlivky k vybraným ukazovateľom Sčítania obyvateľov, domov a bytov

- [Rok 2021](#)
- [Rok 2011](#)
- [Rok 2001](#)

Rok 2021

VŠEOBECNÉ METODICKÉ VYSVETLIVKY

OBYVATELIA

Miesto trvalého pobytu vyjadruje údaj o bydlisku obyvateľa na území Slovenskej republiky, na ktorom je prihlásený na trvalý pobyt.

Miesto súčasného pobytu je údaj o bydlisku obyvateľa, ktoré môže a nemusí byť zhodné s miestom trvalého pobytu.

- U **novorodeného dieťaťa** sa za miesto súčasného bydliska považuje miesto súčasného bydliska matky.
- U **dieťaťa v striedavej starostlivosti** (napr. ak sú jeho rodičia rozvedení) sa za miesto jeho súčasného bydliska považuje miesto, na ktorom trávi väčšinu svojho času.
- U **žiaka základnej alebo strednej školy s bydliskom mimo miesta svojho trvalého pobytu**, sa za miesto súčasného pobytu považuje bydlisko rodiny.
- U **študenta vysokej školy ubytovaného mimo domova**, sa za miesto súčasného pobytu považuje internát, študentský domov, prenajatý byt alebo iné miesto, kde je počas semestra ubytovaný.
- U **študenta vysokej školy v zahraničí**, sa za miesto súčasného pobytu považuje príslušný štát.
- U **pracujúcej osoby, ktorá je počas výkonu práce mimo domova** a cez víkend sa vracia do miesta bydliska rodiny, sa za miesto súčasného bydliska považuje bydlisko rodiny.
- U **osoby pracujúcej v zahraničí** a do miesta bydliska rodiny sa vracia minimálne, sa za miesto súčasného pobytu považuje príslušný štát.
- U **príslušníka ozbrojených síl**, sa za miesto súčasného pobytu považuje bydlisko rodiny alebo iné miesto, na ktorom trávi väčšinu času denného odpočinku.
- U obyvateľa **ubytovaného v inštitucionálnom zariadení** (napr. domov sociálnych služieb, domov na polceste) sa za miesto súčasného pobytu považuje miesto príslušného zariadenia.

- U **osoby bez domova** sa za miesto súčasného pobytu považuje miesto sčítania.

Štátna príslušnosť je právny vzťah medzi obyvateľom a jeho štátom podľa právnych predpisov jeho štátu. V prípade obyvateľa s viacnásobnou štátnou príslušnosťou mohla byť uvedená ďalšia štátna príslušnosť podľa jeho vlastného rozhodnutia.

Pobyt v zahraničí a rok príchodu do krajiny od roku 1980 vyjadruje údaj o pobyte obyvateľa v zahraničí od roku 1980 trvajúcim dlhšie ako 12 mesiacov bez prerušenia. Ak obyvateľ od roku 1980 žil vo viacerých krajinách, uviedol štát posledného pobytu v zahraničí. Pobyt v Českej republike pred 1. januárom 1993 nie je považovaný za pobyt v zahraničí.

Vzťahy medzi členmi domácnosti vyjadrujú príbuzenský alebo iný ako príbuzenský vzťah k osobe alebo osobám žijúcim v jednom byte. Vypĺňali sa aj vlastní aj nevlastní rodinní príslušníci, ak s nimi obyvateľ žil v jednej domácnosti (matka, otec, syn, dcéra).

Štát a miesto narodenia predstavuje trvalé bydlisko matky v čase narodenia dieťaťa. Ak bydlisko matky v čase narodenia dieťaťa nebolo známe, uviedlo sa miesto pôrodnice. Ak sa miesto narodenia dieťaťa nachádzalo v Slovenskej republike, bol uvedený názov obce (mestskej časti v Bratislave a v Košiciach). Ak sa miesto narodenia dieťaťa nachádzalo v zahraničí, bol uvedený názov štátu.

Rodinný stav vyjadruje právny vzťah platný v Slovenskej republike vo väzbe na manželstvo (slobodný/slobodná, ženatý/vydatá, rozvedený/rozvedená, vdovec/vdova).

Počet živonarodených detí je číselný údaj o počte všetkých detí, ktoré sa obyvateľovi narodili živé. Prvýkrát sa tento údaj zisťoval aj u mužov.

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie vyjadruje najvyšší stupeň vzdelania, ktorý obyvateľ úspešne ukončil získaním príslušného dokladu o absolvovaní dosiahnutého najvyššieho vzdelania. Rozlišujeme nasledovné stupne vzdelania, ktoré obyvateľ získal:

- **Základné – 1. stupeň základnej školy** – ukončený 4. ročník základnej alebo špeciálnej školy. Patrí sem aj ľudová škola (národná, obecná škola), 1. stupeň osobitnej školy, nižší a stredný stupeň špeciálnej základnej školy – stredný mentálny postih, nižší a stredný stupeň pomocnej školy, špeciálna základná škola – ťažký mentálny postih.
- **Základné – 2. stupeň základnej školy** – ukončený 9.ročník základnej alebo špeciálnej školy, 4. ročník 8-ročného gymnázia alebo 8-ročného odboru konzervatória, 2. ročník 6-ročného gymnázia. Patrí sem aj meštianska škola (meštianka alebo občianska škola), vyšší a pracovný stupeň pomocnej školy, ukončený 2. stupeň osobitnej školy, kurzy na doplnenie základného vzdelania, ukončený 1. ročník 5-ročného vzdelávacieho programu na strednej škole - žiaci prijatí z 8. ročníka ZŠ.
- **Stredné odborné (učňovské) bez maturity – bez výučného listu, zaškolenie, zaučenie** – ukončené 1-ročné alebo 1,5 - 2-ročné vzdelávanie na učňovskej škole so záverečnou skúškou. Patrí sem aj stredné odborné učilište, 2-ročný vzdelávací program

stredných odborných škôl, praktická škola, odborné učilište s mentálnym postihnutím, bývalá odborná škola, podniková technická škola, ročné štúdium na konzervatóriu, ročné štúdium na dievčenskej škole, nižšia odborná škola (napr. poľnohospodárska).

- **Stredné odborné (učňovské) bez maturity – s výučným listom** – ukončené vzdelávanie na strednom odbornom učilišti alebo strednej odbornej škole bez vykonania maturitnej skúšky – napr. vyučením na 2-ročných priemyselných školách, ekonomických/obchodných, zdravotníckych, poľnohospodárskych a lesníckych školách. Patrí sem aj vzdelávanie na odbornom učilišti pre žiakov s mentálnym postihnutím (napr. 3-ročné vzdelávanie na praktickej alebo spojenej škole).
- **Stredné odborné (učňovské) bez maturity – s vysvedčením o záverečnej skúške** – bývala odborná škola (napr. nižšia odborná škola zdravotnícka, podniková technická škola, 2-ročné konzervatória, 3-ročná dievčenská odborná škola, 2-ročná obchodná akadémia).
- **Úplné stredné s maturitou - odborné (učňovské) s výučným listom** – ukončené stredné odborné učilište alebo učňovská škola s výučným listom a s maturitnou skúškou (napr. 5-ročné alebo 4-ročné učebné odbory s maturitou). Týka sa aj absolventa strednej školy pre pracujúcich alebo hotelovej akadémie v rámci úplného stredného odborného vzdelania s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania.
- **Úplné stredné s maturitou - odborné** – ukončená stredná odborná škola s maturitnou skúškou (napr. 4-ročná priemyselná, poľnohospodárska, ekonomická, zdravotnícka, pedagogická, umelecko-priemyselná, konzervatórium). Patrí sem aj vyššia priemyselná škola, vyššia hospodárska škola, obchodná akadémia, technická škola, podniková škola, škola umeleckého priemyslu.
- **Úplné stredné s maturitou - všeobecné** – patrí sem absolvent gymnázia alebo strednej všeobecnovzdelávacej školy, ktorý zakončil štúdium vykonaním maturitnej skúšky. Týka sa aj obyvateľa so stredoškolským vzdelaním ukončeným maturitou - absolventa jedenásťročných a dvanásťročných stredných škôl, reálok, lýceí, vyšších dievčenských škôl a stredných škôl pre pracujúcich.
- **Vyššie odborné - nadstavbové s maturitou** – patrí sem absolvent vzdelávacieho programu strednej odbornej školy ukončeného maturitou pre absolventov učebných odborov v nadstavbovom štúdiu alebo ak získal odbornú maturitu v nadstavbovom štúdiu trvajúcom min. 2 roky. Týka sa odborov ako napr. strojárstvo, elektrotechnika, výroba potravín, dopravná prevádzka, podnikanie v remeslách a službách.
- **Vyššie odborné - pomaturitné (kvalifikačné)** – ukončené 1 až 3-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium, inovačné štúdium, vyššie odborné školy alebo doplňujúce pedagogické štúdium pre absolventov s úplným stredným odborným vzdelaním.
- **Vyššie odborné s absolventskou skúškou, absolventským diplomom** – pomaturitné špecializačné štúdium ukončené absolútoriom (nie maturitou). Patrí sem podnikový inštitút, 8-ročné tanečné konzervatórium, 5., 6. prípadne vyšší ročník konzervatória alebo 6-ročného vzdelávacieho programu na strednej odbornej škole, zdravotníckej, humanitnej alebo umeleckej odbory (napr. diplomovaný špecialista umenia).
- **Vysokoškolské 1. stupňa – bakalárske** – absolvent 1. stupňa vysokoškolského štúdia s titulom Bc.
- **Vysokoškolské 2. stupňa - magisterské, inžinierske, doktorské** – absolvent 2. stupňa vysokej školy, vrátane štúdia ukončeného štátnou záverečnou alebo rigoróznou skúškou.

Patria sem nositelia titulov Mgr., Ing., Ing. arch., JUDr., MUDr., MVDr., RNDr., RSDr., PhD., PhMr., ThDr., akad. mal., akad. soch., PaedDr., PharmDr., ThLic. a pod.

- **Vysokoškolské 3. stupňa - doktorandské (vedecká kvalifikácia)** – absolvent 3. stupňa vysokoškolského štúdia (doktorandského študijného programu). Patria sem nositelia titulov PhD., ArtD., doc., prof., CSc., DrSc. a pod.
- **Bez školského vzdelania** – predstavuje obyvateľov bez ukončeného 1. stupňa základnej školy alebo bez absolvovanej školy, s ukončenou materskou školou, špeciálnou materskou školou, prípravným ročníkom alebo 0-tým ročníkom základnej školy.

Súčasná ekonomická aktivita vyjadruje postavenie na trhu práce.

- **Pracujúci (okrem dôchodcov)** predstavuje zamestnanú osobu alebo osobu vykonávajúcu podnikateľskú činnosť, bez ohľadu na dočasnú neprítomnosť v zamestnaní z dôvodu dočasnej práceneschopnosti alebo dovolenky. Ďalej predstavuje aj osoby pracujúce na dohodu o vykonaní práce alebo na dohodu o pracovnej činnosti. Za pracujúcu osobu sa nepovažuje, osoba pracujúcu na dohodu o brigádnickej práci študentov.
- **Pracujúci dôchodca** predstavuje osobu poberajúcu dôchodok (starobný, predčasný starobný, výsluhový, invalidný) a zároveň je zamestnaná alebo vykonáva podnikateľskú činnosť. Ďalej predstavuje aj osoby, pracujúce na dohodu o vykonaní práce alebo dohodu o pracovnej činnosti.
- **Osoba na materskej dovolenke (otcovskej dovolenke)** predstavuje osobu, ktorá poberá materské a súčasne jej trvá pracovný pomer. Nepatrí sem osoba, ktorá poberá materské a jej pracovný pomer sa skončil pred 1. januárom 2021, ani osoba, ktorá nikdy nebola zamestnaná.
- **Osoba na rodičovskej dovolenke** predstavuje osobu poberajúcu rodičovský príspevok a súčasne jej pracovný pomer trvá. Nepatrí sem osoba poberajúca rodičovský príspevok, ktorej sa skončil pracovný pomer pred 1. januárom 2021, ani osoba, ktorá nikdy nebola zamestnaná.
- **Nezamestnaný** predstavuje osobu, ktorá je vedená na úrade práce, je bez práce, ale aktívne si hľadá prácu.
- **Žiak strednej školy** predstavuje osobu, ktorá navštevuje strednú školu.
- **Študent vysokej školy** – predstavuje osobu, ktorá navštevuje denné štúdium vysokej školy alebo univerzity. Za študenta vysokej školy sa považuje osoba, ktorá študuje doktorandské štúdium (denné alebo externé doktorandské štúdium).
- **Osoba v domácnosti** predstavuje osobu, ktorá nemá vlastný príjem. Osoba, ktorá je dobrovoľne nezamestnaná a aktívne si nehľadá prácu, nepracujúci študent externého štúdia, ktorý si aktívne nehľadá prácu alebo osoba, ktorá je finančne závislá od iného člena domácnosti.
- **Dôchodca** predstavuje osobu, poberajúcu starobný, predčasný, starobný, výsluhový alebo invalidný dôchodok, a nemá žiadny iný príjem.
- **Osoba poberajúca príjmy z kapitálových príjmov** predstavuje osobu, ktorá má hlavný zdroj príjmu napr. príjem z prenájmu vlastnej nehnuteľnosti, výnos z kapitálového majetku (úroky z cenných papierov, vkladov a pod.)
- **Žiak základnej školy** predstavuje osobu, ktorá navštevuje základnú školu.

- **Dieťa do začatia povinnej školskej dochádzky** predstavuje osobu, ktorá ešte nedosi ahla vek stanovený na začatie školskej dochádzky alebo má odklad školskej dochádzky alebo osobu, ktorá je v nultom alebo prípravnom ročníku základnej školy.
- **Iná** je osoba, ktorá nepatrí do žiadnej z vyššie uvedených kategórií (napr. ak dostáva verejnú pomoc, súkromnú finančnú podporu).

Zamestnanie vyjadruje údaj o konkrétnom druhu vykonávanej práce v prípade pracujúcej osoby s trvalým pomerom, samostatne zárobkovo činnou osobou, osobou zamestnanou na základe dohody o mimopracovnom pomere a pod., pracujúceho dôchodcu, osoby na materskej dovolenke alebo osoby na rodičovskej dovolenke ak ich pracovný pomer trval.

Postavenie v zamestnaní vyjadruje údaj o pozícií, ktorú vykonáva osoba v zamestnaní.

- **Zamestnanec** vyjadruje údaj o osobe, ktorá má pracovný pomer na dobu určitú alebo neurčitú alebo je v služobnom pomere. Vyjadruje aj údaj o osobe, ktorá pracuje na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti.
- **Podnikateľ so zamestnancami** predstavuje údaj o osobe, ktorá je podnikateľom a v rámci svojho podnikania zamestnáva ďalších zamestnancov.
- **Podnikateľ bez zamestnancov** predstavuje osobu, ktorá je podnikateľom a v rámci svojho podnikania nezamestnáva žiadnych zamestnancov.
- **Iné** je osoba, ktorá nepatrí do žiadnej z predchádzajúcich kategórií (napr. člen výrobného družstva, slobodné povolanie, tlmočník, znalec).

Postavenie v zamestnaní sa zisťovalo u obyvateľov s ekonomickou aktivitou: pracujúci, pracujúci dôchodca, osoba na materskej dovolenke alebo osoba na rodičovskej dovolenke.

Odvetvie ekonomickej činnosti je druh výroby alebo činnosti podniku alebo iného subjektu, v ktorom má obyvateľ zamestnanie (napr. inžinierske stavby, zdravotníctvo, výroba potravín, vzdelávanie).

Miesto výkonu zamestnania je adresa pracoviska vzťahujúca sa k vykonávanému zamestnaniu. V prípade, ak osoba často menila miesto výkonu zamestnania alebo ak pracovala v doprave, uviedla miesto výkonu zamestnania bez adresy. Ak sa miesto výkonu zamestnania nachádzalo v Slovenskej republike, bol uvedený názov obce (mestskej časti v Bratislave a v Košiciach). Ak sa miesto výkonu zamestnania nachádzalo v zahraničí, bol uvedený názov štátu.

Miesto školy vyjadruje údaj o adrese školy, ktorú obyvateľ navštevoval. Ak sa miesto školy nachádzalo v Slovenskej republike, bol uvedený názov obce (mestskej časti v Bratislave a v Košiciach). Ak sa miesto školy nachádzalo v zahraničí, bol uvedený názov štátu.

Dochádzanie do zamestnania alebo do školy vyjadruje údaj o dochádzaní do zamestnania alebo do školy z miesta súčasného pobytu. Rozlišujeme nasledovné spôsoby dochádzania do zamestnania alebo do školy:

- **Dochádza denne** – predstavuje každodenné dochádzanie do zamestnania alebo do školy z miesta súčasného pobytu.

- **Inak ako denne** – vyjadruje napr. 12 hodinové pracovné smeny (krátky/ dlhý týždeň) alebo akékoľvek dochádzanie inak ako každý deň.
- **Nedochádza** – vyjadruje prácu z domu alebo individuálny študijný plán.

Spôsob dopravy do zamestnania alebo do školy vyjadruje údaj o prevažujúcom spôsobe dopravy, ktorý obyvateľ využíval počas najdlhšieho úseku cesty (napr. auto, vlak, autobus, MHD, kolobežka). Spôsob dopravy do zamestnania alebo do školy sa zisťoval u obyvateľov s ekonomickou aktivitou: pracujúci, pracujúci dôchodca, študent vysokej školy, žiak strednej školy, žiak základnej školy alebo nezistené.

Národnosť vyjadruje príslušnosť obyvateľa k národu alebo etnickej skupine bez ohľadu na štátne občianstvo, materinský jazyk či reč, ktorú obyvateľ prevažne používa alebo najlepšie ovláda. Údaj je sebadeklaratórny.

V prípade obyvateľa do 15 rokov bola uvedená národnosť podľa národnosti rodičov. Ak v čase rozhodujúceho okamihu mali rodičia odlišnú národnosť, tak národnosť dieťaťa sa vyznačila po vzájomnej dohode rodičov.

Pre určenie národnosti nebolo rozhodujúce štátne občianstvo.

Ďalšia národnosť je príslušnosť obyvateľa k ďalšiemu národu alebo etnickej skupine bez ohľadu na štátne občianstvo, materinský jazyk či reč, ktorú obyvateľ tiež používa alebo ovláda. Údaj je sebadeklaratórny.

Materinský jazyk je jazyk, ktorým s obyvateľom hovorili najčastejšie doma v detstve. Údaj je sebadeklaratórny.

Náboženské vyznanie je členstvo alebo vzťah obyvateľa k cirkvi, náboženskej spoločnosti alebo náboženstvu alebo účasť na náboženskom živote. Údaj je sebadeklaratórny.

Náboženské vyznanie detí do 15 rokov bolo uvedené podľa rozhodnutia rodičov, na základe vzájomnej dohody rodičov.

Bez náboženského vyznania vyjadruje, že obyvateľ je bez vzťahu / príslušnosti k niektorej z cirkví, náboženskej spoločnosti alebo náboženstvu.

DOMY

Spoločné údaje o bytoch v dome

Forma vlastníctva domu vyjadruje právny vzťah k vlastníctvu domu / iného obydľia.

- **Fyzická osoba** rozumieme tým že, vlastníkom domu je fyzická osoba.
- **Štát** rozumieme tým že, vlastníkom domu je štát.
- **Obec** rozumieme tým že, dom patrí obci (mestu), uvádzajú sa sem aj sociálne domy, ak obec poskytuje tento druh domu.
- **Obchodná spoločnosť** rozumieme tým že, dom je vo vlastníctve obchodnej spoločnosti

(a. s., s. r. o., komanditná spoločnosť, verejná obchodná spoločnosť).

- **Cirkev** rozumieme tým že, vlastníkom domu je cirkev.
- **Zahraničný vlastník** rozumieme tým že, vlastník, ktorého adresa trvalého pobytu je mimo územia SR.
- **Kombinácia vlastníkov** rozumieme tým že, v dome sa vyskytujú viaceré formy vlastníctva. napr. byty vo vlastníctve fyzickej osoby a vo vlastníctve obce, bytového družstva, štátu.
- **Bytové družstvo rozumieme** tým že, vlastníkom domu je bytové družstvo.
- **Iná právnická osoba** rozumieme tým že, dom je vo vlastníctve inej právnickej osoby, napr. družstvo, štátny podnik (š. p.), záujmové združenie právnických osôb, nezisková organizácia.
- **Iné vlastníctvo** zahŕňa domy osobitného určenia a ostatné domy nezaradené do žiadnej z predchádzajúcich možností, napr. občianske združenia.
- **Nezistený** rozumieme tým že, obec a ani administratívne zdroje (v kombinácii s výsledkami z predchádzajúcich sčítaní) nedokážu naplniť požadovanú premennú v danom zázname.

Typ domu / iného obydlija je údaj o type domu alebo iného obydlija, v ktorom sa byt nachádza. Pri určení typu domu alebo iného obydlija je rozhodujúce využívanie domu alebo prevažujúci účel využívania domu, v ktorom sa byt nachádza.

- **Rodinný dom** je bytová budova so samostatným vstupom z verejnej komunikácie, určená predovšetkým na rodinné bývanie. Môže mať najviac tri samostatné byty a najviac štyri podlažia (napr. podlažia pivnice, prízemnia, 1. poschodia a obytného podkrovia).
- **Bytový dom** je budova určená na bývanie, ktorá má štyri a viac bytov prístupných zo spoločnej chodby alebo schodiska. Patria sem aj vily nespĺňajúce podmienky rodinného domu. Bytový dom musí mať určené súpisné číslo a číslo bytu.
- **Polyfunkčná budova** je polyfunkčná a multifunkčná budova, ktorá má súpisné číslo a číslo bytu (napr. obchodné centrum).
- **Prevádzková budova s bytmi** je každý oficiálny byt, ktorý sa nachádza v prevádzkovej budove. Patria sem napr. budovy štátnej a verejnej správy, administratívne budovy, budovy školy, budovy obchodu a služieb, reštaurácie s bytom.
- **Ostatná budova na bývanie** je budova slúžiaca na bývanie, nevyčlenená z domového fondu, ktorá má vlastné súpisné číslo. Patria sem napr. fara, horáreň, poľnohospodárska budova určená na bývanie (majer), salaš, hradlo, zámok, kaštieľ.
- **Núdzové ubytovanie na pracovisku** je ubytovanie mimo bytu na pracovisku (napr. núdzové ubytovanie v kancelárii na pracovisku).
- **Neskolaudovaný rodinný dom** je dom, ktorý ešte nemá pridelené súpisné číslo a v ktorom už obyvatelia bývajú ale kolaudácia ešte neprebehla.
- **Núdzový objekt neurčený na bývanie** je garáž, sklad, šopa, kôlna, prístrešok, búda, chatrč, alebo unimobunka. Núdzový objekt neurčený na bývanie je spravidla bez súpisného čísla (garáže sú výnimkou).
- **Rekreačný objekt** je objekt primárne určený na rekreáciu. Patrí sem objekt s možnosťou ubytovania mimo bytu, ktorý nie je označený súpisným číslom (chata, rekreačná chata, poľovnícka chata).

- **Mobilné bydlie** je iná obytná jednotka bez súpisného čísla, ktorú je možné opakovane premiestniť (napr. houseboat, karavan, maringotka, obytné auto).
- **Fiktívny objekt** rozumieme ním obecný a mestský úrad, na ktorom môže mať obyvateľ nahlásený trvalý pobyt, najmä ľudia bez domova.

Inštitucionálne a kolektívne zariadenia sú inštitucionálnymi zariadeniami, ktoré poskytujú ubytovanie na určitý čas fyzickej osobe/fyzickým osobám. Zaraďujeme sem:

Domov sociálnych služieb predstavuje rôzne sociálne zariadenia slúžiace na ubytovanie, ktoré poskytujú sociálne služby osobám odkázaným na pomoc inej fyzickej osoby.

Zariadenie pre seniorov patria sem domovy a penzióny dôchodcov.

Zariadenie opatrovateľskej služby sa poskytuje sociálnu službu na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu.

Zariadenie podporovaného bývania poskytuje sociálnu službu fyzickej osobe od 16. roku do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a na dohľad, pod ktorým je schopná viesť samostatnú život.

Zariadenie núdzového bývania poskytuje pomoc fyzickým osobám (predovšetkým matkám s deťmi) v nepriaznivej sociálnej situácii ohrozenej správaním iných fyzických osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb. Zaraďujeme sem napr. Azylový dom.

Domov na polceste poskytuje sociálnu službu na určitý čas fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorá nemá zabezpečené ubytovanie po skončení poskytovania sociálnej služby v inom zariadení, po skončení náhradnej starostlivosti alebo po skončení ochrannnej výchovy.

Útulok je zariadenie poskytujúce sociálne služby krízovej intervencie fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie ubytovanie užívať. Zaraďujeme sem napr. útulok pre bezdomovcov.

Špecializované zariadenie poskytuje sociálnu službu fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a má zdravotné postihnutie, ktorým je napríklad Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychondróm ťažkého stupňa.

Centrum pre deti a rodiny je nové pomenovanie pre detské domovy. Centrum pre deti a rodiny je domov na výchovu detí bez rodičov.

Reedukačné centrum poskytuje na základe výchovno-vzdelávacieho programu a individuálneho reedukačného programu deťom do veku 18 rokov s možnosťou predĺženia o jeden rok výchovu a vzdelávanie vrátane prípravy na povolanie s cieľom ich opätovného

začlenenia do pôvodného sociálneho prostredia na žiadosť dieťaťa. Zaraďujeme sem napr. reedukačný domov pre mládež.

Diagnostické centrum je špecializované výchovné zariadenie výchovnej prevencie, ktoré vykonáva diagnostiku, terapeutickú a výchovnú starostlivosť o maloletých, ktorým bolo súdom uložené výchovné opatrenie, alebo sú v diagnostickom centre na základe žiadostí zákonného zástupcu dieťaťa.

Liečebno-výchovné sanatórium poskytuje psychologickú, psychoterapeutickú starostlivosť a výchovu a vzdelávanie deťom s vývinovou poruchou učenia a deťom s poruchami aktivity a pozornosti, u ktorých ambulánna starostlivosť nevedie k náprave.

Všeobecná nemocnica je zdravotnícke zariadenie (inštitúcia) určené na poskytovanie zdravotnej starostlivosti ľuďom. Zaraďujeme sem napr. Fakultnú nemocnicu.

Špecializovaná nemocnica je zdravotnícke zariadenie určené na poskytovanie zdravotnej starostlivosti ľuďom. Medzi špecializované nemocnice zaraďujeme napr. psychiatrické nemocnice, nemocnice pre ortopedickú protetiku, kardiocentrá, nemocnice pre obvinených a odsúdených, ústredné vojenské nemocnice atď.

Liečebňa poskytuje dlhodobú a komplexnú liečebno-ošetrovateľskú starostlivosť s cieľom zmierniť zdravotný deficit dlhodobo chorých pacientov, stimulovať ich pohybové schopnosti, mentálne funkcie.

Kúpeľná liečebňa je samostatné zdravotnícke zariadenie, v ktorom sa poskytuje zdravotná starostlivosť na stabilizáciu zdravotného stavu, regeneráciu zdravia alebo prevenciu chorôb a ktoré využíva prírodné liečivé vody alebo klimatické podmienky vhodné na liečenie uznané podľa zákona na poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

Hospic je zdravotnícke zariadenie pre dlhodobo chorých a zomierajúcich ľudí, v ktorom je kladený dôraz na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, na to aby človek nebol v ťažkej chvíli sám aby netrpel neznesiteľnou bolesťou. Zaraďujeme sem napr. mobilný hospic.

Domov ošetrovateľskej starostlivosti je zdravotnícke zariadenie ústavnej zdravotnej starostlivosti, v ktorom sa poskytuje nepretržitá ošetrovateľská starostlivosť, ošetrovateľská rehabilitácia a služby s nimi súvisiace osobám, ktorých zdravotný stav vyžaduje nepretržité poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti dlhšie ako 24 hodín, pričom si nevyžaduje sústavnú zdravotnú starostlivosť poskytovanú lekármi a nie je možné ju poskytovať v prirodzenom sociálnom prostredí.

Prírodné liečebné kúpele sú viac ako jedno zdravotnícke zariadenie (alebo komplex zdravotníckych zariadení), v ktorých sa poskytuje zdravotná starostlivosť na stabilizáciu zdravotného stavu, regeneráciu zdravia alebo prevenciu chorôb a ktoré využívajú prírodné liečivé vody alebo klimatické podmienky vhodné na liečenie uznané podľa zákona na poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

Zariadenie biomedicínskeho výskumu je zariadenie určené na získavanie a overovanie

nových biologických, medicínskych, ošetrovateľských poznatkov a poznatkov z pôrodnej asistencie na človeku. Biomedicínsky výskum vo farmácii zahŕňa klinické skúšanie humánneho lieku a klinické skúšanie zdravotníckej pomôcky.

Ubytovňa (podnikové ubytovacie zariadenia bez bytu) je obecné označenie pre budovu či súbor budov, ktorá slúži pre hromadné ubytovanie osôb.

Náboženské alebo cirkevná inštitúcie zahŕňa kláštory, kňazské semináre prípadne iné cirkevné inštitúcie slúžiace na ubytovanie.

Internát, študentský domov je zariadenie poskytujúce ubytovanie pre študentov vysokých a niektorých stredných škôl počas školského (akademického) roka, pre ktorých je miesto školy vzdialené od miesta pobytu.

Ústav na výkon väzby alebo ústav na výkon trestu odňatia slobody je strážené miesto kde páchatelia trestných činov vykonávajú trest odňatia slobody a obvinení sa podrobujú výkonu väzby.

Ubytovacie zariadenia s bytom sú ubytovacie zariadenia, v ktorých sa môže nachádzať v katastri nehnuteľností zapísaný byt. Patria sem:

ubytovacie zariadenia hotelového typu zahŕňa ubytovacie zariadenia, v ktorých sa nachádza byt (pre majiteľa, zamestnanca), mal by byť zapísaný v ÚGKK. Sem môžeme zaradiť hotely, motely, hostince, penzióny a podobné ubytovacie zariadenia.

Slobodárne slúžia na ubytovanie zväčša slobodných obyvateľov, pracujúcich v blízkosti slobodárne.

Počet podlaží v dome vyjadruje celkový počet podzemných a nadzemných podlaží domu. Za podlažie sa považuje prízemie, každé poschodie, podkrovie aj suterén. Prízemný dom je spravidla jednopodlažný (pokiaľ nie je podpivničený). Jednopochoďovým domom sa rozumie dvojpodlažný dom. Počet podlaží v dome môže byť hodnotou od **1** až po **34 a viac**.

Typ vodovodnej prípojky domu je úsek potrubia, ktorý spája rozvádzaciu vetvu vodovodnej siete s vnútorným vodovodom nehnuteľnosti.

- **V dome z verejnej siete** je údaj o vodovodnej prípojke, ktorá je zavedená z verejnej siete, vybudovanej pre celú obec alebo jej časť. Patria sem aj vodovody rôznych prevádzok, poľnohospodárskych podnikov a pod.
- **V dome vlastná** je údaj o vodovodnej prípojke, ktorá je zavedená z vlastného zdroja (napr. z vlastnej studni), vybudovaná len pre jeden dom alebo malú skupinu domov.
- **Mimo domu z verejnej siete** je údaj o vodovodnej prípojke, ktorá je, zavedená z verejnej siete, nachádzajúca sa mimo priestorov domu.
- **Mimo domu vlastná** je údaj o vodovodnej prípojke, ktorá nie je zavedená z verejnej siete, nachádzajúca sa mimo domu.
- **Bez vodovodu** je údaj o vodovodnej prípojke, ktorá nie je zabudovaná v dome (napr.

rodinný dom s vlastnou studňou bez prípojky).

Obdobie výstavby domu/obydlia je časový údaj o roku vydania kolaudačného rozhodnutia o užívaní stavby. Uvádza sa interval rozpätia rokov, do ktorého patrí údaj o období výstavby.

Rozlišujeme nasledovné časové intervaly obdobia výstavby:

pred rokom 1919, 1919-1945, 1946-1960, 1961-1980, 1981-2000, 2001-2011, 2011-2015, 2016 a neskôr, nezistené.

Materiál nosnej konštrukcie domu je údaj o materiáli zvislej nosnej konštrukcie domu, v ktorom sa byt nachádza. Za nosné konštrukcie sa považujú konštrukcie, ktoré nesú stropy a strechu domu. Spravidla sú to vonkajšie múry a zvislé časti skeletových konštrukcií.

- **Murovaná konštrukcia** predstavuje nosnú konštrukciu domu vyrobenú z tehál, tvárnic a tehlových blokov.
- **Konštrukcia z nepálených tehál** predstavuje nosnú konštrukciu domu vyrobenú z nepálených (sušených) tehiel, tiež známych ako adobe.
- **Spriahnutá oceľovo-betónová konštrukcia** predstavuje nosnú konštrukciu domu tvorenú nosným systémom – oceľovou konštrukciou s hlavnými a vedľajšími stenami - betónovými dielcami. Na túto konštrukciu sú použité stenové panely.
- **Konštrukcia z kameňa** predstavuje nosnú konštrukciu domu vyrobenú z kameňov.
- **Drevená konštrukcia** predstavuje nosný systém domu tvorený drevom.
- **Konštrukcia kombinovaná (kameň a tehly)** predstavuje nosný systém domu ktorý pozostáva z kombinácie kameňa a tehál.
- **Betónová konštrukcia** predstavuje nosnú konštrukciu domu vyrobenú z betónu.
Geotechnická konštrukcia predstavuje nosnú konštrukciu domu tvorenú horninou a umelými stabilizačnými konštrukciami.
- **Hliníková konštrukcia** predstavuje nosnú konštrukciu domu na ktorú bol použitý hliník.
Oceľová konštrukcia predstavuje nosnú konštrukciu domu na ktorú bola použitá oceľ.
Konštrukcia odolná voči zemetraseniu predstavuje nosnú konštrukciu tvorenú oceľou, kombinovaná s iným materiálom (napr. tehlou, betónom).
- **Iná konštrukcia** predstavuje nosnú konštrukciu domu tvorenú inými materiálmi napr. pórobetónom, ľahčeným betónom, vyľahčenými murovanými prvkami vyplnenými sklenou vatou, vápenno-pieskovými tehľami, gabiónom, keramikou, slamou alebo hlinou.
- **Nezistená konštrukcia** je údaj o tom, že obec a ani administratívne zdroje (v kombinácii s výsledkami z predchádzajúcich sčítaní) nedokážu naplniť požadovanú premennú v danom zázname.

Obdobie poslednej obnovy domu je časový údaj o poslednej obnove domu, v ktorom sa byt nachádza. Obnovou domu sa rozumie zateplenie obvodového plášťa, výmena okien, výmena strechy alebo prístavba /nadstavba v rozsahu väčšom ako 25 % aspoň jednej z menovaných častí domu.

Rozlišujeme nasledovné časové intervaly obdobia poslednej obnovy domu:

pred rokom 1980, 1980 – 1990, 1991 – 1995, 1996 – 2000, 2001 – 2005, 2006 – 2009, 2010 – 2015, 2016 a neskôr, bez rekonštrukcie, nezistené.

Obnova okien, obnova obvodového plášťa, obnova strechy, prístavba alebo nadstavba je údaj o tom, či je dom obnovený. Zisťovali sa 4 druhy obnovy. Ak príslušná časť domu nebola obnovená alebo bola obnovená v rozsahu menšom ako 25 %, uviedlo sa **nie**. Ak príslušná časť domu bola obnovená v rozsahu väčšom ako 25 %, uviedlo sa **áno**. Ak dom nebol zateplený, ani neboli vymenené okná, ani nebola vymenená strecha, ani realizovaná prístavba alebo nadstavba, uviedlo sa **bez rekonštrukcie**.

Typ kanalizačného systému domu, v ktorom sa byt nachádza je údaj o používanom druhu kanalizačného systému.

- **Septik** je zariadenie na zachytenie a čistenie odpadových vôd, z ktorého sú vody následne vypúšťané do povrchových alebo podzemných vôd.
- **Žumpa** je zariadenie na zachytávanie odpadových vôd a osobitných vôd bez ich ďalšieho vypúšťania.
- **Prípojka na kanalizačnú sieť** je úsek potrubia, ktorým sa odvádzajú odpadové vody do verejnej kanalizácie.
- **Domáca čistička odpadových vôd** je zariadenie slúžiace na zachytenie a čistenie splaškových odpadových vôd domu alebo malej skupiny domov.
- **Bez septiku alebo bez kanalizácie** dom nie je napojený na kanalizáciu, nemá septik, žumpu ani domácu čističku odpadových vôd.

Plynová prípojka domu definuje spôsob zavedenia plynu v dome, v ktorom sa byt nachádza. Zisťuje sa, či dom má zavedenú plynovú prípojku z verejnej siete. Za plynovú prípojku sa nepovažuje používanie fliaš a zásobníkov na propán-bután. **Áno** sa uviedlo, ak je v byte zavedená plynová prípojka z verejnej siete. Ak v byte nie je zavedená plynová prípojka z verejnej siete, uviedlo sa **nie**.

Obývanosť bytu je údaj o tom, či je byt obývaný alebo neobývaný aspoň 1 obyvateľ.

BYTY

Individuálne údaje o byte v dome

Forma vlastníctva bytu vyjadruje právny vzťah o užívaní bytu. Netýka sa vlastníctva pozemku, na ktorom byt stojí.

- **Byt obývaný vlastníkom** je byt v bytovom dome vo vlastníctve jednej alebo viacerých fyzických osôb, ktorý je obývaný vlastníkom/vlastníkmi alebo niektorým/niektorými zo spoluvlastníkov.
- **Byt vo vlastnom rodinnom dome** je byt v rodinnom dome, ktorý je obývaný vlastníkom/vlastníkmi alebo niektorým/niektorými zo spoluvlastníkov.
- **Obecný byt** je byt vo vlastníctve obce. Patrí sem aj sociálny byt, ktorý poskytuje obec obyvateľovi/obyvateľom za určitých podmienok).

- **Služobný byt** je byt, ktorý sa využíva na ubytovanie zamestnancov vo verejných a prevádzkových budovách, zdravotníckych, školských a iných zariadeniach. Patria sem byty, v ktorých sú ubytovaní zamestnanci poverení strážením objektov alebo vykonávajúci prácu, na ktorú bolo užívanie služobného bytu viazané (napr. byt pre školníka, cirkevného zamestnanca, zahraničného lektora/stážistu, vojenský byt, domovnícky byt a pod.)
- **Družstevný byt** je byt patriaci stavebnému bytovému družstvu s užívacím právom člena bytového družstva.
- **Byt v nájme** je byt vo vlastníctve fyzickej alebo právnickej osoby, ktorý nájomca/nájomcovia (fyzická/é alebo právnická/é osoba/y) užívajú na základe nájomnej zmluvy, a v ktorom aspoň jeden nájomca platí nájomné za užívanie bytu. Patrí sem aj byt ľudového bytového družstva.
- **Iná forma užívania** je napr. byt vo vlastníctve inej právnickej osoby (cirkvi, spolku, nadácie), ktorý sa využíva na ubytovanie a nie je služobným bytom ani bytom v nájme. Patrí sem aj byt v bezplatnom užívaní (bez povinnosti platiť nájomné, bývanie v byte príbuzných alebo známych).
- **Nezistený** ak obec a ani administratívne zdroje (v kombinácii s výsledkami z predchádzajúcich sčítaní) nedokážu naplniť požadovanú premennú v danom zázname.

Celková podlahová plocha bytu v m² je číselný údaj o súčte plôch obytných miestností, kuchyne a ostatných miestností v byte. Započítava sa predsieň, hala, komora, chodba, kúpeľňa, záchod, bez plochy zastavanej nosnými stenami, balkónov, lodžií, terás a neobývatelných pivníc. Udáva sa v štvorcových metroch v rozmedzí od 8 do 999 m².

Zastavaná plocha v m² vyjadruje plochu pôdorysného rezu vymedzenú vonkajším obvodom zvislých konštrukcií. Udáva sa v štvorcových metroch v rozmedzí od 8 do 9 999 m². Údaj sa vyplní ak nie je známy údaj o podlahovej ploche bytu (napr. pri rodinných domoch).

Počet obytných miestností v byte vyjadruje počet izieb v byte, ktoré sú uzavreté múrmi siahajúcimi od podlahy až po strop alebo strechu. Za obytnú miestnosť sa považuje miestnosť s podlahovou plochou 8 m² a viac, ktorá je priamo vetrateľná, osvetlená, možno ju priamo alebo dostatočne nepriamo vykurovať, usporiadaním a vybavením je určená na celoročné bývanie. Do počtu obytných miestností sa nezapočítavajú miestnosti využívané na účely podnikania. Ak je kuchyňa jedinou miestnosťou bytu, považuje sa za obytnú miestnosť. Počet obytných miestností sa zisťuje od 1 obytnej miestností až po 9 obytných miestností a viac. Tie, ktoré sa nepodarilo zistiť, zaradíme do kategórie nezistené.

Poloha bytu v dome je časť domu na niektorom z podlaží. Medzi počtom poschodí a počtom podlaží nie je priama závislosť, napr. trojpodlažný dom môže byť aj jednoposchodovým domom s prízemím, prvým poschodím a suterénom alebo dvojposchodovým domom s prízemím a dvomi poschodiami.

- **Suterén / pivnica** predstavuje údaj o tom že, podlaha bytu sa nachádza pod úrovňou terénu.
- **Prízemie** predstavuje údaj o že, podlaha bytu sa nachádza na úrovni terénu alebo málo nad ňou.
- **Podkrovie, mezonet alebo mezanín** predstavuje údaj o tom, ak sa byt nachádza na

viacerých podlažiach alebo je situovaný na najvyššom podlaží s neštandardným riešením.

Hustota obývanosti predstavuje celkovú podlahovú plochu bytu v m² pripadajúcej na 1 obyvateľa alebo počet obytných miestností pripadajúcich na 1 obyvateľa.

Typ kúrenia bytu vyjadruje spôsob kúrenia v byte. Pri využívaní viacerých typov kúrenia sa uvádza prevažujúci typ zdroja. Iný typ kúrenia predstavuje napr. mobilné vykurovacie zariadenie.

- **Ústredné kúrenie diaľkové** vykurovanie predstavuje zdroj tepla umiestnený mimo domu (napr. kotolňa, tepláreň).
- **Ústredné kúrenie lokálne** vykurovanie predstavuje zdroj tepla umiestnený v dome, v miestnosti určenej na tento účel (napr. pivnica, chodba).
- **Etážové kúrenie** predstavuje, zdroj tepla umiestnený v byte. Slúži na vykurovanie iba jedného bytu a priamo ho obsluhuje užívateľ bytu.
- **Samostatné vykurovacie teleso** vykurovanie predstavuje, zdroj tepla nachádzajúci sa v miestnosti. Slúži na vykurovanie jednej miestnosti, priamo ho obsluhuje užívateľ bytu (napr. kachle na pevné palivo, krbové kachle, gamatky).
- **Iný typ kúrenia** predstavuje údaj o tom že, zdrojom tepla je napr. mobilné vykurovacie zariadenie.
- **Bez kúrenia** predstavuje údaj o tom že, sa v byte nepoužíva žiaden zdroj kúrenia.

Zdroj energie používaný na vykurovanie bytu vyjadruje údaj o zdroji energii zásobujúcom vykurovacie médium v byte. Pri využívaní viacerých zdrojov energie sa uvádzal prevažujúci zdroj.

- **Kvapalné palivo** vyjadruje údaj o tom že, na vykurovanie bytu je využívaná nafta, vykurovací olej, lieh a pod.
- **Pevné palivo** vyjadruje údaj o tom že, na vykurovanie bytu je využívané napr. uhlie, drevo, koks, drevené palety.
- **Elektrina** vyjadruje údaj o tom že, na vykurovanie bytu je využívaný napr. elektrický kotol (pre domáce centrálné vykurovanie), lokálny elektrický vyhrievač (v malej kancelárii v sklade) a pod.
- **Solárna energia** vyjadruje údaj o tom že, zdrojom tepelnej energie v byte je slnečné svetlo získané zo solárneho systému zloženého z kolektorov, zásobníka, siete potrubí s čerpadlom a z rôznych armatúr.
- **Iný zdroj energie** vyjadruje údaj o tom že, na vykurovanie bytu je využívaný iný zdroj vyššie neuvedený, napr. palivový článok a pod.
- **Bez zdroja** vyjadruje údaj o tom že, byt nie je vykurovaný žiadnym zdrojom.

Zásobovanie vodou v byte je údaj o zásobovaní bytu vodou. Pri využívaní viacerých zdrojov zásobovania vodou sa zisťoval prevažujúci zdroj.

- **Vodovod v byte zo spoločného zdroja** predstavuje údaj o tom že, v priestoroch bytu je dostupná voda, ktorej zdrojom je verejný vodovod určený na hromadné zásobovanie obyvateľstva vodou a na krytie potreby vody pre národné hospodárstvo.

- **Vodovod v byte z vlastného zdroja** predstavuje údaj o tom že, na zásobovanie vodou je v byte využívaný vlastný zdroj (napr. vlastná studňa).
- **Vodovod mimo bytu** predstavuje údaj o tom že, na zásobovanie vodou v byte je využívaný vodovod, ktorý sa nachádza mimo priestorov bytu (napr. vonkajší vodovod v pavlačových domoch).
- **Bez vodovodu** predstavuje údaj o tom že, byt nemá zabudovaný vodovod ani prístup k vodovodu mimo bytu.

Splachovací záchod v byte je splachovacie toaletné zariadenie na odvod odpadu.

- **Splachovací záchod v byte** vyjadruje že, splachovací záchod sa nachádza v byte.
- **Splachovací záchod mimo bytu** vyjadruje že, splachovací záchod sa nachádza mimo bytu. Môže slúžiť pre viacerých obyvateľov domu.
- **Bez splachovacieho záchoda** vyjadruje že, v byte sa nenachádza splachovací záchod.

Kúpeľňa v byte je samostatná miestnosť v byte s vaňou alebo sprchovacím kútom. Bytom s kúpeľňou sa rozumie aj byt, ktorý má sprchovací kút umiestnený v inej miestnosti (napr. predsieň, kuchyňa). Súčasťou kúpeľne môže byť aj WC.

- **Vaňa alebo sprchovací kút v byte** vyjadruje údaj že, v byte sa nachádza vaňa alebo sprchovací kút.
- **Bez vane alebo sprchovacieho kúta v byte (nachádza sa na chodbe spoločná)** vyjadruje údaj že, sa priamo v byte vaňa alebo sprchovací kút nenachádza, ale je umiestnená/ý na chodbe a slúži pre viacerých obyvateľov domu.
- **Bez vane alebo sprchovacieho kúta v byte** vyjadruje údaj, ak sa v byte nenachádza vaňa alebo sprchovací kút.

Obývanosť bytu je údaj o tom, či je byt obývaný alebo neobývaný aspoň 1 obyvateľom.

- Hore -

Rok 2011

SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV 2011 sa podľa § 2 (4) zákona č. 263/2008 Z. z. o sčítaní obyvateľov domov a bytov v roku 2011 vzťahovalo:

- **na obyvateľov** (fyzické osoby, ktoré mali v čase sčítania trvalý alebo obvyklý pobyt na území SR, alebo sa na území SR dočasne zdržiavali) okrem cudzincov používajúcich diplomatické výsady a imunitu; cudzinci s pobytom na území SR kratším ako 90 dní poskytovali na účely sčítania údaje v obmedzenom rozsahu (pohlavie, dátum narodenia, štátna príslušnosť),
- **na každú budovu** (obývanú aj neobývanú) určenú na bývanie alebo na inú, ktorá bola obývaná v rozhodujúcom okamihu sčítania, okrem zastupiteľských úradov cudzích štátov,
- **na byty** (obývané aj neobývané) a na všetky iné obydlia a prístrešia, v ktorých v

rozhodujúcim okamihu sčítania niekto býval alebo trávil odpočinok, s výnimkou bytov v budovách zastupiteľských úradov cudzích štátov.

TRVALO BÝVAJÚCE OBYVATEĽSTVO

Trvalý pobyt je miesto stáleho bydliska obyvateľa, t. j. obec, v ktorej sa občan SR, resp. cudzinec zdržiava na základe úradnej registrácie, čiže prihlásenia sa na trvalý pobyt (zákon č. 500/2004 Z. z. a zákon č. 48/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov). Trvalo bývajúce obyvateľstvo zahŕňa obyvateľov, ktorí mali k rozhodujúcemu okamihu sčítania trvalý pobyt na území SR.

VEK

Vek je odvodená položka vyjadrujúca dovŕšený počet rokov, ktoré obyvateľ dosiahol k rozhodujúcemu okamihu sčítania (21. máj 2011).

VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA

Vyjadruje rozdelenie obyvateľstva podľa veku do jednoročných alebo viacročných skupín. Obyčajne ide o päťročné vekové skupiny. Hlavné vekové skupiny sú vymedzené podľa vzťahu obyvateľstva k ekonomickej aktivite približnými vekovými hranicami vyjadrujúcimi potenciálny začiatok a potenciálny koniec ekonomickej aktivity. Rozlišujeme:

- **predproduktívny vek** (0 až 14 rokov)
- **produktívny vek** (15 až 64 rokov)
- **poproduktívny vek** (65 rokov a viac)

POHLAVIE

Pohlavie je biologický znak každého ľudského jedinca v alternatíve muž/žena.

RODINNÝ STAV

Rodinný stav je vyjadrením právneho vzťahu obyvateľa. Vypovedá o tom, či obyvateľ/ka je slobodný/á, ženatý/vydatá, rozvedený/á alebo ovdovený/á. Pri sčítaní 2011 si obyvatelia uvádzali rodinný stav podľa právneho stavu platného v SR.

NAJVYŠŠIE DOSIAHNUTÉ VZDELANIE

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie je najvyšší dokončený stupeň vzdelania.

- **Základné vzdelanie** si vyznačil obyvateľ 16-ročný a starší, ktorý ukončil základnú školu a nepokračoval ďalej v štúdiu.
- **Učňovské vzdelanie (bez maturity)** si vyznačil obyvateľ, ktorý ukončil vzdelávanie na učňovskej škole učňovskou skúškou (výučným listom).
- **Stredné odborné vzdelanie (bez maturity)** si vyznačil obyvateľ, ktorý ukončil vzdelávanie na strednom odbornom učilišti alebo strednej odbornej škole bez vykonania

maturitnej skúšky.

- **Úplné stredné učňovské vzdelanie (s maturitou)** si vyznačil obyvateľ, ktorý ukončil vzdelávanie na strednom odbornom učilišti vykonaním maturitnej skúšky.
- **Úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou)** si vyznačil obyvateľ, ktorý ukončil vzdelávanie na stredných odborných školách (napr. priemyselných, poľnohospodárskych, lesníckych, ekonomických atď.) vykonaním maturitnej skúšky. Vyznačil si ho aj absolvent nadstavbového štúdia na strednej odbornej škole, ktoré bolo ukončené vykonaním maturitnej skúšky.
- **Úplné stredné všeobecné vzdelanie** si vyznačil absolvent gymnázia a strednej všeobecno-vzdelávacej školy, ktorý ukončil štúdium vykonaním maturitnej skúšky. Vyznačili si ho aj absolventi 11-ročných a 12-ročných stredných škôl, reálok, lýceí, vyšších dievčenských škôl a stredných škôl pre pracujúcich, t. j. so stredoškolským vzdelaním ukončeným maturitou.
- **Vyššie odborné vzdelanie** si vyznačili absolventi napr. podnikových inštitútov, kurzov na vysokých školách, piateho, šiesteho, prípadne vyššieho ročníka konzervatória, ako aj absolventi vyššieho odborného štúdia (pomaturitné štúdium), ktoré bolo ukončené vykonaním absolventskej skúšky.
- **Vysokoškolské bakalárske vzdelanie** si vyznačil absolvent prvého (bakalárskeho) stupňa vysokoškolského štúdia (Bc.).
- **Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské vzdelanie** si vyznačil absolvent druhého stupňa vysokých škôl, vrátane rigorózných pokračovaní.
- **Vysokoškolské doktorandské vzdelanie** si vyznačil absolvent bývalej vedeckej prípravy alebo súčasného doktorandského študijného programu, absolvent tretieho stupňa vysokoškolského štúdia.
- **Bez školského vzdelania** boli deti do 16 rokov (narodené po 20. 05. 1995), ktoré ešte navštevovali základnú školu, a obyvatelia 16-roční a starší bez ukončeného základného vzdelania.

NÁRODNOSŤ

Národnosťou sa rozumie príslušnosť k národu alebo etnickej skupine. Vyznačovala sa podľa vlastného rozhodnutia. Nebol určujúci materinský jazyk, ani reč, ktorú obyvateľ používal alebo ovládal, ale vlastné rozhodnutie obyvateľa o príslušnosti k určitému národu, národnostnej menšine alebo etnickej skupine.

Národnosť detí do 15 rokov sa vyznačila/zapísala podľa národnosti rodičov. Ak mali rodičia rôznu národnosť, národnosť dieťaťa sa vyznačila/zapísala podľa národnosti jedného z rodičov.

MATERINSKÝ JAZYK

Materinský jazyk je jazyk, ktorým s obyvateľom prevažne hovorili rodičia v jeho detstve. Ak s obyvateľom hovorili rodičia rôznymi jazykmi, vyznačil/zapísal sa ten jazyk, ktorým hovorila s dieťaťom matka. Materinský jazyk nemusel byť zhodný s národnosťou. Vyznačil/zapísal sa len jeden materinský jazyk podľa vlastného rozhodnutia obyvateľa.

NAJČASTEJŠIE POUŽÍVANÝ JAZYK

Najčastejšie používaný jazyk je jazyk, ktorý obyvateľ najčastejšie používal doma, v zamestnaní alebo v škole, bez ohľadu na to, či pracoval alebo študoval v SR, alebo v zahraničí. Je to jazyk, ktorý obyvateľ bežne používal v osobnom a spoločenskom živote. Odpoveď vyjadrovala subjektívny názor obyvateľa vzhľadom na to, že obyvateľ uvádzal najčastejšie používaný jazyk na základe vlastného rozhodnutia. Údaj o najčastejšie používanom jazyku nemusel byť zhodný s údajom o materinskom jazyku alebo s údajom o národnosti.

- **Najčastejšie používaný jazyk na verejnosti** je jazyk, ktorý obyvateľ v čase sčítania najčastejšie používal v zamestnaní alebo v škole bez ohľadu na to, či pracoval alebo študoval v SR alebo v zahraničí.
- **Najčastejšie používaný jazyk v domácnosti** je jazyk, ktorý obyvateľ v čase sčítania najčastejšie používal v súkromí.

NÁBOŽENSKÉ VYZNANIE

Náboženským vyznaním sa rozumie účasť na náboženskom živote niektorej cirkvi (náboženskej spoločnosti) alebo vzťah k nej. Náboženské vyznanie detí do 15 rokov sa vyznačilo/zapísalo podľa rozhodnutia rodičov pri zohľadnení názoru dieťaťa.

EKONOMICKÁ AKTIVITA

Ekonomická aktivita je údaj o postavení obyvateľa na trhu práce k rozhodujúcemu okamihu sčítania. Vyznačili jednu z nasledujúcich možností:

- **Pracujúci (okrem dôchodcov)** - 16-roční a starší obyvatelia, ktorí boli k rozhodujúcemu okamihu sčítania zamestnaní, alebo vykonávali podnikateľskú činnosť bez ohľadu na dočasnú neprítomnosť v zamestnaní z dôvodu dočasnej práceneschopnosti alebo dovolenky a nepoberali starobný, predčasný starobný, invalidný ani výsluhový dôchodok. Za pracujúcich na účely sčítania sa považovali aj obyvatelia zamestnaní na dohodu o vykonaní práce a na dohodu o pracovnej činnosti. Nepatrili sem študenti denného štúdia stredných a vysokých škôl zamestnaní na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (brigáda). Do skupiny pracujúcich boli zaradení aj podnikatelia so zamestnancami, resp. bez zamestnancov, taktiež vypomáhajúci členovia domácností v rodinných podnikoch, osoby vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody, ak ich pracovný pomer trval.
- **Pracujúci dôchodcovia** - obyvatelia poberajúci starobný, predčasný starobný, invalidný alebo výsluhový dôchodok, ktorí boli k rozhodujúcemu okamihu sčítania zamestnaní, alebo vykonávali podnikateľskú činnosť. Pracujúcim dôchodcom bol aj dôchodca zamestnaný na základe dohody o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti.
- **Osoby na materskej dovolenke** - obyvatelia na materskej dovolenke, ak ich pracovný pomer trval.
- **Osoby na rodičovskej dovolenke** - obyvatelia na rodičovskej dovolenke, ak ich pracovný pomer trval.
- **Nezamestnaní** - 16-roční a starší obyvatelia, ktorí boli k rozhodujúcemu okamihu sčítania bez práce a prácu si aktívne hľadali bez ohľadu na to, či sa nachádzali alebo nenachádzali v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

- **Študenti stredných škôl** - študenti denného štúdia na stredných školách (vrátane žiakov učilíšť). Študenti stredných škôl poberajúci invalidný dôchodok sa nepovažovali za študentov.
- **Študenti vysokých škôl** - študenti denného štúdia na vysokých školách. Študenti vysokých škôl poberajúci invalidný dôchodok sa nepovažovali za študentov.
- **Osoby v domácnosti** - 16-roční a starší obyvatelia, ktorí nemali vlastný príjem a boli finančne závislí od iného člena/iných členov domácnosti. Za osobu v domácnosti sa považoval aj obyvateľ, ktorý k rozhodujúcemu okamihu sčítania nepracoval a aktívne si nehládal prácu (tzv. dobrovoľne nezamestnaný). Osobami v domácnosti na účely sčítania boli aj nepracujúci študenti diaľkového (externého) štúdia a nezamestnaní absolventi škôl, ak si aktívne nehládali prácu a boli finančne závislí od iného člena/iných členov domácnosti.
- **Dôchodcovia** - obyvatelia, ktorí poberali starobné, predčasné starobné, invalidné alebo výsluhové dôchodky a dôchodok bol jediným zdrojom ich príjmu. Za dôchodcov sa považovali aj deti do 16 rokov a študenti denného štúdia stredných alebo vysokých škôl poberajúci invalidné dôchodky, ak dôchodok bol jediným zdrojom ich príjmu.
- **Príjemcovia kapitálových príjmov** - obyvatelia, ktorých hlavným zdrojom príjmu bol príjem napr. z prenájmov vlastných nehnuteľností, výnosy z kapitálového majetku (úroky z cenných papierov, vkladov a pod.).
- **Deti do 16 rokov (narodené po 20. 05. 1995)** - obyvatelia, ktorí k rozhodujúcemu okamihu sčítania nedosiahli ešte vek 16 rokov.
- **Iná (ekonomická aktivita)** - vyznačili obyvatelia, ktorí neboli finančne závislí od iného člena/iných členov domácnosti a nepatrili do žiadnej zo skupín uvedených vyššie. Inú ekonomickú aktivitu si vyznačili aj obyvatelia bez pracovnoprávneho vzťahu, ktorí sa k rozhodujúcemu okamihu sčítania nachádzali vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, ak ich pracovný pomer netrval.
- **Ekonomicky aktívni** - obyvatelia, ktorí boli k rozhodujúcemu okamihu sčítania v súlade s týmito metodickými vysvetlivkami pracujúci (okrem dôchodcov), pracujúci dôchodcovia, nezamestnaní a osoby na materskej dovolenke.

POČÍTAČOVÁ ZNALOSŤ

Počítačovou znalosťou sa rozumela počítačová gramotnosť obyvateľa, jeho schopnosť používať v každodennom živote vybrané počítačové znalosti. Nezistovala sa úroveň počítačových znalostí, čiže stupeň ich ovládania. Obyvateľ vyznačil len odpoveď "áno" alebo odpoveď "nie" podľa toho, či k rozhodujúcemu okamihu sčítania na základe vlastného posúdenia ovládal alebo neovládal **prácu s textom, prácu s tabuľkami, prácu s elektronickou poštou (e-mailom) a prácu s internetom.**

DOMÁCNOSTI OBYVATEĽOV

Bytovú domácnosť tvoria osoby spoločne bývajúce v jednom byte. Hlavné kritérium: spoločné bývanie.

Cenzovú domácnosť tvoria osoby, ktoré spoločne obývajú jeden byt na základe rodinných alebo iných vzťahov, v rámci jednej hospodáriacej domácnosti. Cenzová domácnosť je základná

jednotka a ďalej sa nedelí. Hlavné kritériá: spoločné bývanie, spoločné hospodárenie a príbuzenské vzťahy.

Rozoznávame:

- **rodinné cenové domácnosti** (tvoria ich minimálne dve osoby v priamom príbuzenskom vzťahu) a v rámci nich:
  - úplné rodinné cenové domácnosti (tvorí ich manželský alebo kohabitujúci pár s deťmi alebo bez detí),
  - neúplné rodinné cenové domácnosti (tvorí ich jeden z rodičov aspoň s jedným dieťaťom (bez ohľadu na vek dieťaťa) so zohľadnením spoločného hospodárenia),
- **ostatné cenové domácnosti** a v rámci nich:
  - viacčlenné nerodinné domácnosti (tvoria ich dve alebo viac osôb, príbuzných i nepríbuzných, hospodáriacich spoločne, ktoré však netvoria rodinnú domácnosť),
  - domácnosti jednotlivcov (tvorí ich jedna fyzická osoba, ktorá býva v byte sama, buď ako podnájomník, alebo býva spoločne s ďalšou cenovou domácnosťou, ale hospodári samostatne).

Hospodáriacu domácnosť tvoria osoby, ktoré spoločne bývajú v jednom byte a spoločne hradia prevažnú časť hlavných výdavkov domácnosti (výdavky za užívanie bytu, stravu, údržbu bytu alebo domu, výdavky na kúrenie, elektrinu, plyn a iné). Výška spoločného krytia nákladov na domácnosť nerozhoduje. Jedna hospodáriaca domácnosť sa môže skladať z jednej alebo z viacerých cenových domácností. Hlavné kritériá: spoločné bývanie a spoločné hospodárenie.

Zdôvodnenie revízie **CENZOVÝCH DOMÁCNOSTÍ**

Údaje o cenových domácnostiach získal Štatistický úrad z vyplnených sčítacích formulárov A. a B. (Údaje o obyvateľovi, Údaje o byte) a tlačiva Zoznam osôb v dome, do ktorého sa v cenových domácnostiach explicitne vyznačovali vzťahy každého člena k osobe na čele domácnosti. Údaje boli následne spracované s využitím štandardných technológií a postupov. Základné štruktúry cenových domácností sprístupnil Štatistický úrad SR v roku 2013 na svojej internetovej stránke.

Pri následných analýzach detailnejších obsahových i územných štruktúr domácností sa ukázalo, že v prípade cenových domácností došlo zo strany obyvateľov alebo sčítacích komisárov k čiastočnému nepochopeniu podstaty rodinných domácností. **Základný problém vznikol preferovaním prístupu orientovaného na vek dieťaťa na úkor priameho príbuzenského vzťahu.** Z tohto dôvodu Štatistický úrad SR v roku 2014 pristúpil k revízii publikovaných výsledkov o cenových domácnostiach.

Cenové domácnosti boli podrobené kontrole zameranej na priame príbuzenské vzťahy. Výsledkom revízie je zníženie počtu cenových domácností (predovšetkým domácností jednotlivcov), zmeny v počte jednotlivých typov cenových domácností, v počte členov v jednotlivých typoch cenových domácností a zvýšenie počtu detí v cenových domácnostiach.

Štatistický úrad SR ďakuje používateľom dát za pochopenie a trpezlivosť pri akceptovaní

neskoršieho sprístupnenia definitívnych údajov o rodine. Pripisuje im mimoriadny význam, pretože predstavujú v súčasnosti jediný dostupný zdroj údajov o rodine, navyše získaný vyčerpávajúcim zisťovaním.

Zverejnené dáta sú prepojitelné s demografickými, urbanizačnými, sociálnymi a ekonomickými charakteristikami obyvateľstva, tvoria základ/východisko pre medzicenzálne prognózy a štatistické odhady cenzových domácností, sú platné pre celé nasledujúce medzicenzálne obdobie.

BYT

Byt je obytná miestnosť alebo súbor obytných miestností s príslušenstvom usporiadaný do funkčného celku s vlastným uzavretím určený na trvalé bývanie. Byt má mať východ na spoločnú chodbu, schodisko, ulicu, dvor alebo do iných priestorov. Za byty na účely sčítania sa považovali aj obytné miestnosti v slobodárňach, penziónoch, domoch hotelového typu, domoch opatrovateľskej starostlivosti a pod., ak plnili funkciu trvalého ubytovania na základe výmeru vydaného obecným/mestským/miestnym úradom alebo ním poverenou bytovou správou a boli zameniteľné za inú bytovú jednotku.

OBÝVANOSŤ BYTU

Obývanosť bytu je vyjadrením stavu, či je byt obývaný alebo neobývaný. Za obývaný sa považoval byt, v ktorom sa zdržiaval aspoň jeden užívateľ väčšiu časť roka, ale aj byt, ktorého užívateľ bol dočasne neprítomný. Byty mohli byť neobývané **z dôvodu zmeny vlastníka**, z dôvodu, že **boli určené na rekreáciu, uvoľnené na prestavbu, nespôsobilé na bývanie**, z dôvodu, že **boli po kolaudácii, v dedičskom alebo súdnom konaní**, resp. z iných dôvodov (patrili sem domy neobývané z ďalších, v sčítacích formulároch presne nešpecifikovaných dôvodov).

FORMA VLASTNÍCTVA BYTU

Forma vlastníctva bytu je vyjadrením právneho stavu, na základe ktorého je byt užívaný. Sčítací formulár poskytoval na výber tieto možnosti konkretizácie formy vlastníctva bytov:

- **Vlastné byty v bytových domoch** sú byty v bytových domoch vo vlastníctve jednej alebo viacerých fyzických osôb, ktoré boli obývané vlastníkom/vlastníkmi alebo niektorým/niektorými zo spoluvlastníkov.
- **Byty vo vlastných rodinných domoch** sú byty v rodinných domoch, ktoré boli obývané vlastníkom/vlastníkmi alebo niektorým/niektorými zo spoluvlastníkov rodinného domu.
- **Obecné byty** sú byty vo vlastníctve obcí; ako obecné byty sa uvádzali aj tzv. sociálne byty (byty nižšieho štandardu, ktoré poskytuje obec obyvateľom za určitých podmienok).
- **Služobné byty** sú byty, ktoré sa využívali na ubytovanie zamestnancov vo verejných a prevádzkových budovách, zdravotníckych, školských a iných zariadeniach. Patrili sem byty, v ktorých boli ubytovaní zamestnanci poverení strážením objektov alebo vykonávajúci prácu, na ktorú bolo užívanie služobného bytu viazané (napr. školníci, strážnici, kuriči, cirkevní zamestnanci a pod.)

- **Družstevné byty** sú byty patriace stavebným bytovým družstvám.
- **Byty v nájme** sú byty vo vlastníctve fyzických alebo právnických osôb v bytových i rodinných domoch, ktoré nájomcovia (fyzická/é alebo právnická/é osoba/y) užívali na základe nájomnej zmluvy, rozhodnutia; to znamená, že aspoň jeden nájomca za užívanie bytu platil nájomné. Za nájomné byty sa považovali aj byty ľudových bytových družstiev.
- **Byty v bezplatnom užívaní** sú byty užívané bez povinnosti platiť nájomné (napr. bývanie v byte príbuzných alebo známych).
- **Iná forma vlastníctva** bytov zahŕňala byty s ďalšími, v sčítacom formulári presne nešpecifikovanými formami vlastníctva.

POČET OBYTNÝCH MIESTNOSTÍ V BYTE

Počet obytných miestností v byte je údaj o počte izieb (obytných miestností) v byte. Obytná miestnosť je miestnosť s podlahovou plochou 8 m² a viac. Do počtu obytných miestností sa nezapočítavali miestnosti využívané na podnikanie.

ZDROJE ENERGIE POUŽÍVANÉ NA VYKUROVANIE

Zdroj energie používaný na vykurovanie je ukazovateľ vypovedajúci o druhu energie, ktorou sa vykuruje byt. Ak sa na vykurovanie bytu používalo viac zdrojov energie, vyznačil sa prevažujúci zdroj. Bolo možné vybrať si z nasledujúcich možností: **plyn, elektrina, solárna energia, kvapalné palivo** (napr. nafta, vykurovací olej, lieh a pod.), **pevné palivo** (napr. koks, uhlie, drevo, pelety a pod.), **iný**, v sčítacom formulári presne nešpecifikovaný zdroj energie používaný na vykurovanie bytov, alebo **žiadny** (zdroj energie).

VYBAVENOSŤ DOMÁCNOSTI

Vybavenosť domácnosti je údaj o tom, či domácnosť bola alebo nebola vybavená vybranými predmetmi dlhodobej spotreby (**mobilný telefón, osobný počítač/notebook, osobné auto**). Domácnosť bola vybavená uvedenými vybranými predmetmi dlhodobej spotreby (alebo niektorým/niektorými z nich) aj v prípade, ak mohla využívať služobný mobilný telefón, služobný osobný počítač/notebook alebo služobné osobné auto na súkromné účely. Nezisťoval sa počet mobilných telefónov, osobných počítačov/notebookov, osobných áut, ani ich vlastníctvo, resp. značka/y.

TYP DOMU

Typ domu vyjadroval druh jeho určenia. Špecifikoval prevažujúci účel, na ktorý sa dom využíval. Na výber bola jedna z nasledujúcich možností:

- **Rodinný dom** je budova určená na bývanie; môže mať najviac tri samostatné byty, najviac dve nadzemné podlažia a podkrovie.
- **Bytový dom** je budova určená na bývanie, ktorá má štyri a viac bytov prístupných zo spoločnej chodby alebo schodiska. Za bytové domy na účely sčítania sa považovali aj vily nespĺňajúce podmienky rodinného domu.
- **Internát, študentský domov**

- **Cirkevná inštitúcia**
- **Domov sociálnych služieb**
- **Domov dôchodcov, penzión**
- **Ubytovacie zariadenie bez bytu** (napr. hotel, nemocnica a pod., ak v nich nebol žiadny byt)
- **Iný** zahŕňal ďalšie (nepredznačené) typy domov, ktoré do sčítacích formulároch vyznačili a následne zapísali vlastníci alebo správcovia domov, alebo nájomcovia domov (napr. utečenecké tábory, školy v prírode a pod.).

OBÝVANOSŤ DOMU

Obývanosť domu vyjadruje skutočnosť, či dom je alebo nie je obývaný.

Dom bol obývaný vtedy, ak sa v ňom nachádzal aspoň jeden obývaný byt alebo v ňom bolo umiestnené zariadenie pre hromadné ubytovanie osôb aspoň s jednou bývajúcou osobou. Domy mohli byť neobývané **z dôvodu zmeny vlastníka**, z dôvodu, že boli **určené na rekreáciu, uvoľnené na prestavbu, nespôsobilé na bývanie**, z dôvodu, že boli **po kolaudácii, v dedičskom alebo súdnom konaní**, resp. z iných dôvodov (patrili sem domy neobývané z ďalších, v sčítacích formulároch presne nešpecifikovaných dôvodov).

FORMA VLASTNÍCTVA DOMU

Forma vlastníctva je vyjadrením právneho vzťahu k vlastníctvu domu. Domy môžu byť vo vlastníctve **fyzických osôb, štátu, obcí, iných právnických osôb** (napr. obchodných spoločností, neziskových organizácií, nadácií, bytových družstiev), **cirkví, zahraničných vlastníkov**, resp. sa v nich mohli vyskytovať viaceré formy vlastníctva (**kombinácia vlastníkov**). **Iná forma vlastníctva** zahŕňala domy s ďalšími (nepredznačenými) formami vlastníctva. Vlastníci domov alebo správcovia domov, alebo nájomcovia domov inú formu vlastníctva v sčítacích formulároch najskôr vyznačili a následne ju slovne konkretizovali.

OBDOBIE VÝSTAVBY

Obdobie výstavby domu je časový údaj o období, ktorom bol dom odovzdaný do užívania, teda o období, v ktorom nadobudlo právoplatnosť kolaudačné rozhodnutie.

- Hore -

Rok 2001

TRVALE BÝVAJÚCE OBYVATEĽSTVO

Tvorili osoby, ktoré mali v rozhodujúcom okamihu sčítania (26. máj 2001) na území Slovenskej republiky trvalý pobyt bez ohľadu na to, či boli v rozhodujúcom okamihu sčítania v mieste trvalého bydliska prítomné. Ak neboli v rozhodujúcom okamihu prítomné v mieste trvalého

bydliska, boli sčítané ako osoby trvale bývajúce, ale dočasne neprítomné.

Prítomné obyvateľstvo tvorili osoby, ktoré boli v rozhodujúcom okamihu sčítania prítomné na území Slovenskej republiky. Ak neboli v rozhodujúcom okamihu prítomné v mieste svojho trvalého bydliska, boli sčítané v mieste svojho dočasného pobytu ako osoby dočasne prítomné.

Trvalým bydliskom sčítanej osoby bolo miesto (okres, obec, dom, byt), v ktorom bola sčítaná osoba prihlásená na trvalý pobyt.

VEKOVÉ ZLOŽENIE

Základom spracovania vekového zloženia obyvateľstva boli údaje o narodení (deň, mesiac, rok).

Hlavné vekové skupiny obyvateľstva vymedzené podľa vzťahu k ekonomickej aktivite:

- do **predproduktívneho veku** boli zaradené osoby vo veku do 14 rokov
- do **produktívneho veku** boli zaradení muži vo veku 15-59 rokov a ženy vo veku 15-54 rokov
- do **poproduktívneho veku** boli zaradení muži vo veku od 60 a viac rokov a ženy vo veku od 55 a viac rokov.

Vekové skupiny obyvateľstva vymedzené podľa vzťahu k procesu produkcie:

- do **predreprodukčného veku** boli zaradené osoby vo veku do 14 rokov
- do **reprodukčného veku** boli zaradené osoby vo veku od 15-64 rokov
- do **poreprodukčného veku** boli zaradené osoby vo veku od 65 rokov

RODINNÝ STAV

Rodinný stav sa zisťoval podľa právneho stavu. Faktické manželstvá (druh - družka) boli zisťované iba v otázke o vzťahu k užívateľovi bytu a k osobe na čele hospodáriacej a cenзовой domácnosti.

POČET ŽIVONARODENÝCH DETÍ

Údaje o **počte živonarodených detí** boli zisťované u žien bez ohľadu na vek a ich rodinný stav zápisom počtu všetkých živo narodených detí (t. j. pred manželstvom, v manželstve i mimo neho). Údaje boli doplnené i zisťovaním poradia manželstva.

ŠTÁTNE OBČIANSTVO

Štátne občianstvo sa zisťovalo podľa právneho vzťahu obyvateľa k štátu. Deti mladšie ako 15 rokov mali štátne občianstvo spravidla podľa svojich rodičov. V prípade rozdielného štátneho občianstva rodičov, deti nadobúdajú štátne občianstvo na základe ich vzájomnej dohody. V prípade dvojakeho štátneho občianstva sa uviedli obe štátne občianstva.

NÁRODNOSŤ

Národnosťou sa pri sčítaní rozumela príslušnosť osoby k národu, národnostnej alebo etnickej menšine. Pre určenie národnosti nebola rozhodujúca materinská reč, ani reč, ktorú občan prevažne používa alebo lepšie ovláda, ale jeho vlastné rozhodnutie o príslušnosti k národu, národnostnej alebo etnickej menšine. Národnosť detí do 15 rokov sa uvádzala podľa rodičov. Ak sa rodičia hlásili k rôznym národnostiam, uviedla sa národnosť podľa jedného z nich (na základe vzájomnej dohody rodičov).

MATERINSKÝ JAZYK

Ako materinský jazyk sa zisťoval jazyk, ktorým prevažne hovorili rodičia s obyvateľom v jeho detstve. V prípade rozdielnych jazykov rodičov sa zapísal ten, ktorým s dieťaťom hovorila matka. Údaj o materinskom jazyku nemusel byť zhodný s údajom o národnosti.

NÁBOŽENSKÉ VYZNANIE

Náboženským vyznaním sa rozumela účasť obyvateľa na náboženskom živote niektorej cirkvi alebo vzťah k nej. U detí do 15 rokov uviedli rodičia náboženské vyznanie podľa ich rozhodnutia.

NAJVYŠŠÍ SKONČENÝ STUPEŇ ŠKOLSKÉHO VZDELANIA

Školské vzdelanie sa zisťovalo podľa najvyššieho dokončeného stupňa školského vzdelania.

EKONOMICKÁ AKTIVITA

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považovali osoby, ktoré boli v rozhodujúcom okamihu sčítania v pracovnom, členskom, služobnom alebo v obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľa, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považovali aj osoby v základnej vojenskej službe, náhradnej alebo civilnej službe, na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody - pokiaľ trval ich pracovný pomer, osoby na materskej (rodičovskej) dovolenke, ak trval ich pracovný pomer.

Nezamestnané osoby boli osoby 16-ročné a staršie, ktoré boli v rozhodujúcom okamihu sčítania bez práce, hľadali si aktívne prácu a boli pripravené k okamžitému nástupu do práce.

Za **osoby v domácnosti** sa považovali osoby 16-ročné a staršie, pokiaľ boli závislé svojou obživou na niektorom členovi domácnosti a osoby v rozhodujúcom okamihu sčítania nezaradené do pracovného procesu. Patrili sem napríklad osoby starajúce sa o výchovu dieťaťa, študenti diaľkového štúdia na VŠ a nezamestnaní absolventi stredných a vysokých škôl, ak aktívne nehľadali prácu.

Za **dôchodcu** sa považoval každý poberateľ dôchodku, s výnimkou detí do 16 rokov a študentov alebo učňov denného štúdia. Deti do 16 rokov, učni a študenti poberajúci dôchodok

sa považovali za dôchodcov iba v prípade, že dôchodok je jediným zdrojom ich obživy. Do kategórie dôchodcov patrili i pracujúci dôchodcovia.

Za **závislé osoby** sa považovali osoby, ktoré boli závislé svojou obživou na živiteľovi (ekonomicky aktívnom alebo neaktívnom členovi domácnosti s vlastným zdrojom obživy). Závislé osoby sú deti do 16 rokov, uční, študenti stredných a vysokých škôl a osoby v domácnosti bez vlastného zdroja obživy.

ZAMESTNANIE

Údaje o zamestnaní slúžili na zistenie konkrétnej činnosti, ktorú obyvateľ vykonáva alebo naposledy vykonával a ktorá je alebo bola zdrojom jeho pracovných príjmov. Zamestnanie sa uviedlo označením, ktoré vyplýva z pracovného zaradenia osoby podľa funkcií (technické a administratívne funkcie) a podľa klasifikácií zamestnaní (robotnícke profesie).

Nepracujúci dôchodcovia, nezamestnaní, osoby v základnej vojenskej službe, náhradnej alebo civilnej službe, osoby vo väzbe a vo výkone trestu a osoby na materskej (rodičovskej) dovolenke uviedli posledné vykonávané zamestnanie.

SPOLOČENSKÁ SKUPINA

Spoločenská skupina bola zisťovaná podľa postavenia v zamestnaní, druhu ekonomickej činnosti a formy odmeny za vykonávanú prácu. Nepracujúci dôchodcovia, nezamestnaní, osoby v základnej vojenskej službe, náhradnej alebo civilnej službe, vo väzbe, vo výkone trestu a osoby na materskej (rodičovskej) dovolenke vyznačili spoločenskú skupinu podľa posledného zamestnania.

Spoločenská skupina **zamestnancov** zahŕňala osoby pracujúce za mzdu, plat, iný druh odmeny. Pri týchto osobách sa zisťoval aj sektor národného hospodárstva, v ktorom uvedené osoby pracovali - v štátnom, družstevnom, súkromnom alebo u iného zamestnávateľa.

Za **členov produkčného družstva** boli považované iba osoby s členským pomerom k výrobnému, poľnohospodárskemu, prípadne inému produkčnému družstvu. Nepatrili sem zamestnanci týchto družstiev, ani členovia spotrebných družstiev.

Do spoločenskej skupiny **podnikateľov so zamestnancami a podnikateľov bez zamestnancov** boli zahrnuté osoby zapísané v obchodnom registri, v živnostenskom registri, osoby podnikajúce na základe osobitných predpisov.

Skupinu **vypomáhajúcich (neplatených) členov domácnosti v rodinnom podniku** tvorili osoby pracujúce na inom základe než pracovno - právnom vzťahu.

PRVÉ TRVALÉ BYDLISKO

Ako **prvé trvalé bydlisko** sa uviedlo prvé trvalé bydlisko matky v čase narodenia sčítanej osoby.

DOCHÁDZKA DO ZAMESTNANIA, ŠKOLY

Dochádzkou do zamestnania, škôl, učenia sa rozumela dochádzka mimo obec, v ktorej mala sčítaná osoba trvalý pobyt. Údaje o dochádzke boli spracované z údajov o mieste (obci, okrese) trvalého bydliska sčítanej osoby a o mieste (obci, okrese) pracoviska alebo školy. Údaje o dochádzke boli spracované za pracujúcich, pracujúcich dôchodcov, žiakov, učňov, študentov, ktorí uviedli dochádzku denne a inak ako denne.

DOMÁCNOSTI

Vzťahy medzi osobami bývajúcimi v tom istom byte boli základom spracovania cenzových a spoločne hospodáriacich domácností.

Cenzovú domácnosť tvorili osoby, ktoré spoločne bývali v jednom byte na základe ich rodinných alebo iných vzťahov v rámci jednej hospodáriacej domácnosti. Je to základná jednotka, ktorá sa ďalej nedelí.

Cenzovú domácnosť tvorili:

- **rodinné domácnosti**, ktorých jadro tvorila:
  - **úplná rodina** - manželské dvojice (alebo spolužitie druha a družky) bez detí alebo s deťmi (bez ohľadu na ich vek, ak dospelé deti netvoría samostatnú cenzovú domácnosť);
  - **neúplná rodina** - jeden z rodičov aspoň s jedným dieťaťom (bez ohľadu na vek dieťaťa, ale so zohľadnením spoločného hospodárenia);
- **ostatné domácnosti**
  - **viacčlenná nerodinná domácnosť**, ktorú tvorili dve alebo viac osôb, príbuzných i nepríbuzných, hospodáriacich spoločne, ktoré však netvoría rodinnú domácnosť;
  - **domácnosť jednotlivca** - jediná fyzická osoba, ktorá bývala v byte buď sama alebo ako podnájomník alebo spoločne s ďalšou cenzovou domácnosťou, ale samostatne hospodári.

Podnájomníci tvorili vždy samostatnú cenzovú domácnosť.

Spoločenská skupina domácnosti bola vytvorená podľa spoločenskej príslušnosti osoby stojacej na jej čele; v prípade úplnej rodiny to bol vždy manžel (druh). V prípade dvojgeneračnej neúplnej rodiny spravidla rodič, v trojgeneračných neúplných rodinách spravidla člen prostrednej generácie.

Hospodáriacu domácnosť tvorili osoby, ktoré spoločne bývali v jednom byte a spoločne hradili prevažnú časť hlavných výdavkov domácnosti (výdavky za užívanie bytu, stravu, údržbu bytu alebo domu, výdavky na kúrenie, elektrinu, plyn, a iné). Výška spoločného krytia nákladov na domácnosť nerozhoduje. Jedna hospodáriaca domácnosť sa môže skladať z jednej alebo viac cenzových domácností.

Podkladom pre spracovanie údajov o hospodáriacich domácnostiach bolo prehlásenie sčítaných osôb, že spoločne hospodária.

Domácnosti podnájomníkov boli vždy považované za samostatne hospodáriace domácnosti.

Hospodáriace a cenzové domácnosti boli vytvorené z osôb trvale bývajúcich v bytoch i mimo bytov. Z osôb s dočasným pobytom v bytoch z dôvodu zamestnania alebo štúdia boli vytvorené domácnosti v prípade, ak boli jedinými užívateľmi bytu.

Bytovú domácnosť tvorili osoby spoločne bývajúce v byte.

DOM

Za **dom** sa považoval:

- každý samostatný dom určený na bývanie s vlastným súpisným číslom,
- každá samostatná obytná alebo obývaná budova s vlastným vchodom, i keď nemala vlastné číslo (vedľajšia budova),
- ďalšie objekty (obydlia), v ktorých niekto býval alebo v rozhodujúcom okamihu sčítania prenočoval.

OBÝANOSŤ, DRUH DOMU

Trvale obývaným domom sa rozumie dom, v ktorom bol aspoň jeden trvale obývaný byt alebo bolo v ňom umiestnené zariadenie na hromadné ubytovanie osôb aspoň s jednou trvale bývajúcou osobou.

Rodinný dom je budova určená predovšetkým na rodinné bývanie so samostatným vstupom z verejnej komunikácie; môže mať najviac tri byty, dve nadzemné podlažia a podkrovia. Vlastníctvo nie je rozhodujúce. Patria sem aj nevyčlenené rekreačné chalupy, využívané na rekreáciu.

Bytový dom je budova na bývanie pozostávajúca zo štyroch a viacerých bytov prístupných zo spoločného domového komunikačného priestoru (chodba, schodište), so spoločným hlavným vstupom z verejnej komunikácie. Počet podlaží nie je rozhodujúci. Patria sem aj vily nespĺňajúce podmienky rodinného domu.

Neobývaný dom je dom určený na bývanie, v ktorom nebol v rozhodujúcom okamihu sčítania ani jeden trvale obývaný byt.

Za **ubytovacie zariadenie bez bytu** sa považuje napr. hotel, nemocnica, internát a pod., v ktorom nie je žiadny byt a žiadna osoba v ňom nie je prihlásená na trvalý pobyt.

OBDOBIE VÝSTAVBY ALEBO REKONŠTRUKCIE DOMU

Obdobím výstavby alebo rekonštrukcie domu je obdobie, kedy bol dom odovzdaný do užívania (kolaudácia). Byt tvorí obytná miestnosť alebo súbor obytných miestností s príslušenstvom, ktoré sú usporiadané do funkčného celku s vlastným uzavretím a sú určené na trvalé bývanie.

OBÝVANOSŤ BYTU

Trvale obývaný byt je byt, v ktorom je aspoň jedna osoba prihlásená na trvalý pobyt alebo užívateľ má v ňom dočasný pobyt z dôvodu zamestnania alebo štúdia. Za trvale obývané sa považovali aj byty, ktorých užívatelia boli dočasne neprítomní, hoci aj na dlhší čas.

Neobývaný byt je taký byt, ktorý nemal v rozhodujúcom okamihu sčítania žiadneho užívateľa. Za neobývaný byt bol považovaný aj byt s nezisteným dôvodom neobývanosti.

VEĽKOSŤ BYTU

Celková podlahová plocha bytu v m² je súčtom plôch obytných miestností, kuchyne a miestností príslušenstva bytu (predsiene, haly, komory, chodby, kúpeľne, záchoda) bez plochy balkónov, lodží a terás.

Podlahová plocha obytných miestností v m² je súčtom plôch obytných miestností s plochou 8 m² a viac bez podlahovej plochy kuchyne.

Do výmery podlahovej plochy obytných miestností sa započítala iba tá časť podlahovej plochy kuchyne, o ktorú bola väčšia ako 12 m². Ak bola kuchyňa jedinou miestnosťou bytu, započítala sa jej celková plocha do podlahovej plochy obytných miestností.

Podlahová plocha kuchyne v m² je plocha miestnosti (kuchyne), ktorá je svojím vybavením a vnútorným usporiadaním určená na prípravu jedál, je oddelená múrom alebo inak od ostatných miestností (netvorí teda súčasť iných miestností).

Za obytnú miestnosť sa považuje miestnosť, ktorá je priamo vetrateľná, osvetlená, s možnosťou priameho alebo dostatočného nepriameho vykurovania a usporiadaním a vybavením je určená na celoročné bývanie. Uvedený je počet obytných miestností s podlahovou plochou 8 m² a viac. Ak bola kuchyňa jedinou miestnosťou bytu, započítala sa do počtu obytných miestností.

KATEGÓRIE BYTOV

- I. kategória - patria sem byty s ústredným, diaľkovým alebo etážovým kúrením a úplným základným príslušenstvom
- II. kategória - patria sem byty s vyššie uvedeným vykurovaním, bez vlastného základného príslušenstva, alebo byty s vlastným základným príslušenstvom, bez vyššie uvedeného vykurovania
- III. kategória - patria sem byty bez vyššie uvedeného vykurovania, iba s kúpeľňou alebo iba so splachovacím záchodom
- IV. kategória - patria sem byty bez vyššie uvedeného vykurovania, bez základného alebo iba s neúplným základným príslušenstvom.

VYBAVENIE DOMÁCNOSTI VYBRANÝMI PREDMETMI

Vybavenie domácnosti vybranými predmetmi dlhodobej spotreby (chladničkou, chladničkou s

mrazničkou, samostatnou mrazničkou, automatickou práčkou, farebným televízorom, telefónom, mobilným telefónom, osobným automobilom, rekreačnou chatou, domčekom, chalupou, osobným počítačom, osobným počítačom s internetom) sa zisťovalo bez ohľadu na to, komu z domácnosti dané predmety patria a aký je ich počet.

Zisťovalo sa i vlastníctvo služobného automobilu, mobilného telefónu, osobného počítača a osobného počítača s internetom, ak ho mohli členovia domácnosti využívať na súkromné účely.

- Hore -